

23

נדילכוד

ב קרוב יוצג על בדי ישראל הסרט האמריקאי 22 CATCH, אשר שמו תורגם אישית על עברית כ"מילכוד 22". הוא מבוסס על הספר בעל אותו שם. המילה האמריקאית "CATCH" היא יותר מאשר מילכודת סתם, זהו מין מוקש השמון בעצם הגיון הדברים, חסימה מחוץ כמת ההופכת דרך למבוי סתום. העלילה מבוססת על כלל פשוט בפקודת הסתם גם של כל צבא אחר. כלל זה אר:

אדם בלתי-שפוי, אין מחזיקים אותו בצבא.
זה פשוט? לגמרי לא.

כי הנה ה-CATCH, או המילכוד: אדם משרת ביחידה קרבית במלחמה. למשל: בצוות של מפציץ אמריקאי, ה יוצא יום-יום להפציץ מטרות בגרמניה, מול ריכוז נוראי של תותחני ג"מ ומטוסי קרב.

הולך אדם לרופא צבאי ומבקש להשתחרר, בטענה שהוא בלתי-שפוי.

אומר הרופא: אם הוא רוצה להשתחרר, רר, מייחידה קרבית זו, משמע שאינו רר צה למות. אדם שאינו רוצה למות הוא נורמלי.

אם הוא נורמלי, אי-אפשר לשחרר אותו לפי פקודות המטכ"ל.

לעומת זאת: הולך אדם לרופא ואומר שהוא נורמלי, הוא לא רוצה להשתחרר. משמע שהוא רוצה למות. אדם הרוצה למות, הוא בלתי-שפוי.

אם הוא בלתי-שפוי, צריכים ל שחררו אותו, לפי פקודות מטכ"ל.

ובכן: מלכודת הגיונית מושלמת. מי שרוצה להשתחרר — אסור לשחררו. מי שמותר לשחררו — אינו רוצה להשתחרר. מילכוד 22.

פ אראדוכס משעשע זה עולה על דעתי לא פעם בזמן האחרון. כי נדמה לי שגיליתי פאראדוכס דומה, השולט ב מדיניות ממשלת ישראל.

אני מתכבד בזה להשתמש בזכות ה שמורה למגלה, להעניק לתגליתו שם לפי בחירתי.

אקרא לה: 23 CATCH, או, באותו תרגום-איכשהו: מויד כוד 23.

ה הו טיבו של הפאראדוכס (או ה מילכוד, או המוקש, או המבוי הסתום) שברצוני להפנות אליו את השומת-הלב: **אם הערבים הם חזקים ומאוהי דים, אי-אפשר לעשות עימם ש יום.**

אם הערבים הם חזקים ומפוגנים, לא כדאי לעשות עימם שלום.
אם הערבים מרובים בשיון של "לאווים" (הלא-לא-א של האר יום) — כוודאי שאי-אפשר לע שות עימם שלום.

אם הערבים אומרים שהם ריי צים בלזום — משמע שהם חלי שים, אז לשם מה לעשות שלום?

ה ה יחקור היסטוריון בלתי-משר חד את תולדות הסיכסוך הישראלי ערבי, מראשיתו ועד היום, לאור העקרון של "מילכוד 23", הוא ימצא שזה שלט בו מאז ומעולם.

למשל: בימי התורכים. היו ימים כאשר המושל התורכי עשה יד אחת עם האוכלוסייה הערבית בארץ, והערבים מכשולים על דרך העלייה יהודי דית. הערבים הרגישו שהם חזקים, ולא היה טעם בגישושי-שלום מצד התנועה הציונית כלפיהם.

פרצה מהפכת "התורכים הצעירים", ש הבטיחה הבטחות מופלגות לערבים בממ לכה העות'מאנית, והפרה את כולם. בתור כיה גאה גל של לאומנות תורכית, וה ערבים בארץ ובארצות השכנות דוכאו ל לא רחם. אלה על דעתם שכדאי להם להי עזר ביהודים, שיש להם השפעה כה רבה בעולם.

והנה פעל עיקרון המילכוד. ה

הנהגה הציונית טיכסה עצה והח יטיה שיש לרחות רעיון זה.
כי לשם מה לתת יד לערבים, שהם חל שים וחטרי-אונים, במקום לעשות יד אחת עם המושלים התורכיים, המוכנים לפתוח את שערי הארץ תמורת באקשיש מתאימי כעבור כמה שנים התהפך הגלגל, ה תורכים קמו נגד המפעל הציוני, ורבים מן המתיישבים גורשו מן הארץ. למרבה המזל נוצחו התורכים במלחמה, ובאו ה אנגלים.

משך שלושים שנות שלטון ה בריטים בארץ, הגג "מילכוד 23" את נצחונו ברציפות בלתי-מופרעת.
תחילה היו הערבים חלשים. הבריטים הבטיחו להם בימי המלחמה הבטחות שר נות, והפרו את כולם למחרת נצחונם. המנהיג הערבי העיקרי דאז, האמיר פייסל (אחי סבו של חוסיין), הלך לוועי דת-השלום כדי לגבות את השטרות ש ניתנו למשפחתו, ומצא שאין להם כיוסי. עלה על דעתו שהוא יכול להיעזר ביהו דים השולטים, כידוע, בעולם, וכך נולד

עוד פיראמידה

המיסמך שנודע בשם "הסכם וייצמן-פיי סל".
אלא מה — לשם מה היה צורך לעזור לערבים, כשהם חלשים?
הנהגה הציונית דאז השליכה את יתבה על הבריטים, התייחסה אל הערבים כאל מיטרד ממדרגה שניה, שאין טעם להקדיש לו מחשבה יתרה.
כך התחיל ירחיח-הדבר הבריטי ציוני בארץ, שמצא את בימויו ב ימוני נציב עליון יהודי, הוורד סמואל.
אבל הערבים לא היו כליך חלשים, כפי שנסתבר במהרה. הם פתחו במרד אלים, היו להם ידידים לרוב בקרב ה קצינים והפקידים הבריטיים, שהעדיפו שייכנסו רומנטים על עסקים ציוניים. האג' אמון אדי-חוסייני ענה ל גרודה, הערבים הקיצוניים היו על הסוס — וממילא אי-אפשר היה לעשות עימם שלום.

ב-1936 פרצו "המאורעות", שהערבים

קוראים לו "המרד הערבי הגדול". הער בים תקפו אותנו.
ממילא לא היה מקום לשלום.
כשהגוימו הערבים ותקפו גם את ה בריטים, גירשו אלה את המופתי מהארץ וסילקו את ההנהגה הערבית. היישוב ה ערבי נשאר חלש, וללא הנהגה חזקה וקיי צונית, התחילו גישושי שלום מצידו, נער כו פגישות, הוכנו טיוטות של הסכם, ויי תכן שאפשר היה להגיע לידי סיכום. (על כך נטוש ויכות, שלא נכנס אליו כיום. נניח זאת לאהרון כהן, דויד בן-גוריון ולהיסטוריונים.)

העיקר הוא: הערבים היו חלי שים, הלך לנו — והנהגת הפוכי נות היהודית החליטה לשים קץ לכל הגישושים.

ע רב מלחמת העצמאות היו הדא גות רבות. הבריטים עמדו לעזוב את הארץ, היישוב הערבי היה מוקף אויבים, צבאות ערב המתינו מעבר לגבולות ה מנדאט הגוע. במצב זה נעשו מצד ההנהגה הציונית

עוד פיראמידה

כל מיני נסיונות להביא את הערבים ל הסכים לפשרה — כלומר, לתוכנית-הח לוקה של האו"ם. גולדה אפילו הלכה ל בקר את המלך עבדאללה.
אבל הערבים היו חזקים, ואי אפשר היה לעשות עימם שלום.
כעבור שנה, נהרסו כל צבאות ערב, העולם הערבי היה מפולג, ושליטיו הא יבימו איש את רעהו בכשלוץ מלחמתם. באותם הימים ניתן היה להשיג שלום, היה צורך במיחווה נדיבת-לב בעניין ה פליטים הערביים (אותם הפליטים שכמה מראשי הימין רוצים עתה להחזירם ליש ראל, כדי שיספקו ידיים עובדות למשק הישראלי).
אבל כאן פעל ההגיון: לשם מה להחזיר פליטים, לשם מה ל חזיר את הרכוש הנטוש העצום — משעריבים הם חלשים, עניי בים, מפולגים, חסרי-אונים, ומי מילא אינם יכולים להזיק?

נדג על כמה סיבובים של הגלגל, כמו המגעים עם גמאל עבד-אל-נאצר, שבהם הודח לאחורונה דויד בן-גוריון כי פעם הראשונה.

"הרודן המצרי", והיה צורך להילחם בו — שמא יאחד את העולם הערבי ויסכן את קיום המדינה.

מובצע קדש.
כשעבד-אל-נאצר נחלש, תוכניותיו נכ שלו, הוא הסתכך עם שליטי-ערב ועם ממשלות העולם — לא היה טעם לוותר לו ויתורים.

פשוט לא היה כדאי. מה הוא יכול היה לתת, כשהעולם הערבי לא סר למרותו?

לפעת, בן לילה, פרץ המשבר של מאי 1967, היתה סכנה נוראה. נאצר חיכה לרביץ, רדיו קאהיר שפך אש וגופרית, ולא היה מנוס ממלחמה.

כעבור שישה ימים התהפך הגלגל, צב אות ערב היו הרוסים, העולם הערבי התנפץ לרסיסים.

באותו רגע נוצרה הזדמנות היסטורית ליוזמת-שלום אדירה. היה לנו מה לתת: שטחים עצומים שכבשנו, התורת מאות אלפי פליטים חדשים שברחו, עצמאות לעם הפלסטיני, שלפתע נמצא בתחום של טוננו.

אלא מה? זה לא היה כדאי.
כי הערבים היו חלשים, ודא היה טעם לתת להם שום דבר.

ב ינתיים חלפו ארבע שנים, היו כמה וכמה תהפוכות, אבל בעיקרו של דבר אנחנו נמצאים שוב באותו מצב. כרגע הערבים מפולגים. מנהיגיהם עסר קים כקנוניות איש נגד רעהו. חוסיין שבר את הפידאיון. הממשלות הערביות ה"מת קדמות" שונאות את חוסיין. הסובייטים נתנו עזרה צבאית עצומה למצריים, אבל מצריים קשורה בממשלות שהסתכסכו עם הסובייטים.

אין כל סכנה צבאית צפויה ברגע זה לישראל — למרות שמנהיגי ישראל מש תדלים ממש בכוח להמציא סכנה כזאת, כדי להוריד את ראשי הפועלים והפנת רים מבית.

אז כשהערבים הם כליך חלי שים — מה הטעם להסכים לווי תור כושהו?

למה להסכים להסדר כולל או להסדר חלקי, לנסיגה של 100 ק"מ או של 10 ק"מ, או אפילו להודעה מילולית על נכר נות לנסיגה? למה לא להיאחז בכל אמת לה — אמריקאית, אפריקאית, סובייטית — כדי לדחות כל שינוי, להרוויח זמן, לשמור על השטחים הכבושים?

דווקא עכשיו, כשהם לא יכולים לעשות כלום?

ה צרה היא, כמובן, שהגלגל ישתנה מחר מחדש. הרוסים יכולים להסתדר שוב עם הערבים, ולהגיש לנו אולטימ טום. האמריקאים יכולים להתפשר עם ה ערבים על חשבוננו, כדי לסלק את ה רוסים. יכול לקום לפתע מנהיג ערבי כאריזמטי, שיצית אש בלב מיליוני ער בים, וילהיבם למלחמת נקם.

ואז: שהערבים יהיו חזקים, לא יהיה טעם לדבר על שלום.

עד שתהיה מלחמה, ונשבור אותם, וזא הם יהיו חלשים, ולא יהיה כדאי לדבר על שלום.

ה נה מילכוד 23. הפאראדוכס ה מושלם, שימנע שלום לעולם ועד. אלא אם כן יקום אצלנו הגאון, שיצליח לתפוס פעם את הערבים בדיוק-בדיוק ב אמצע התהליך — כשלא יהיו חזקים ולא חלשים.

אז, אז, נמצא המילכוד רק כלב שלנו, וצריך לתפוס את הרגע שבו לא נהיה אנחנו טיפשים כי יום או חמשים בלידה?

מאת אורי אבנרי